

*Stranske poti
so zapeljivejše
od glavnih!*

Kraji ob tej starodavni prometnici so več stoletij živeli od furmanstva in s furmanstvom. Ob cestah so bile številne gostilne in delavnice, po cestah pa je ropotalo na tisoče vozov. Za zlato obdobje prevozništva sicer velja obdobje od konca 18. do sredine 19. stoletja, ko je bila čez Postojnska vrata zgrajena železnica med Ljubljano in Trstom. Prevozništvo je nato počasi zamiralo še celih 100 let, dokončno pa je izginilo šele z razvojem motornega cestnega prometa po 2. svetovni vojni.

Domačini spomin na furmanske čase obujajo z vsakoletnim Furmanskim praznikom v Postojni.

Pohodniški predlogi

Kraji ob Jamborni cesti so odlično izhodišče za kolesarske in pohodniške izlete vseh zahtevnostnih stopenj.

- Iz Planine na Planinsko goro ter čez Petričev hrib in nazaj skozi Lohačo (2-3 h)
- Iz Studenega na hrib Sv. Lovrenc (2 h)
- Krožni izlet od kozolca toplarja v Belskem, mimo Landola in Šmihela pod Nanosom do Predjame in nazaj (2-3 h)
- Od cerkvice Sv. Jurija v Šmihelu do vasi Velika Brda in Fara ter nazaj v Šmihel (2 h)
- Iz Razdrtega na Nanos ter spust mimo Suhega vrha v vas Strane in naprej v smeri proti izhodišču (4-5 h)

Pohodniški predlogi so namenjeni posameznikom in manjšim skupinam, ki iščejo nekajurne pohode v naravo. Vsi predlogi so speljani po obstoječih in markiranih poteh ter so označeni tudi na informativnih tablah ob Jamborni cesti.

Izdala: Občina Postojna, junij 2011

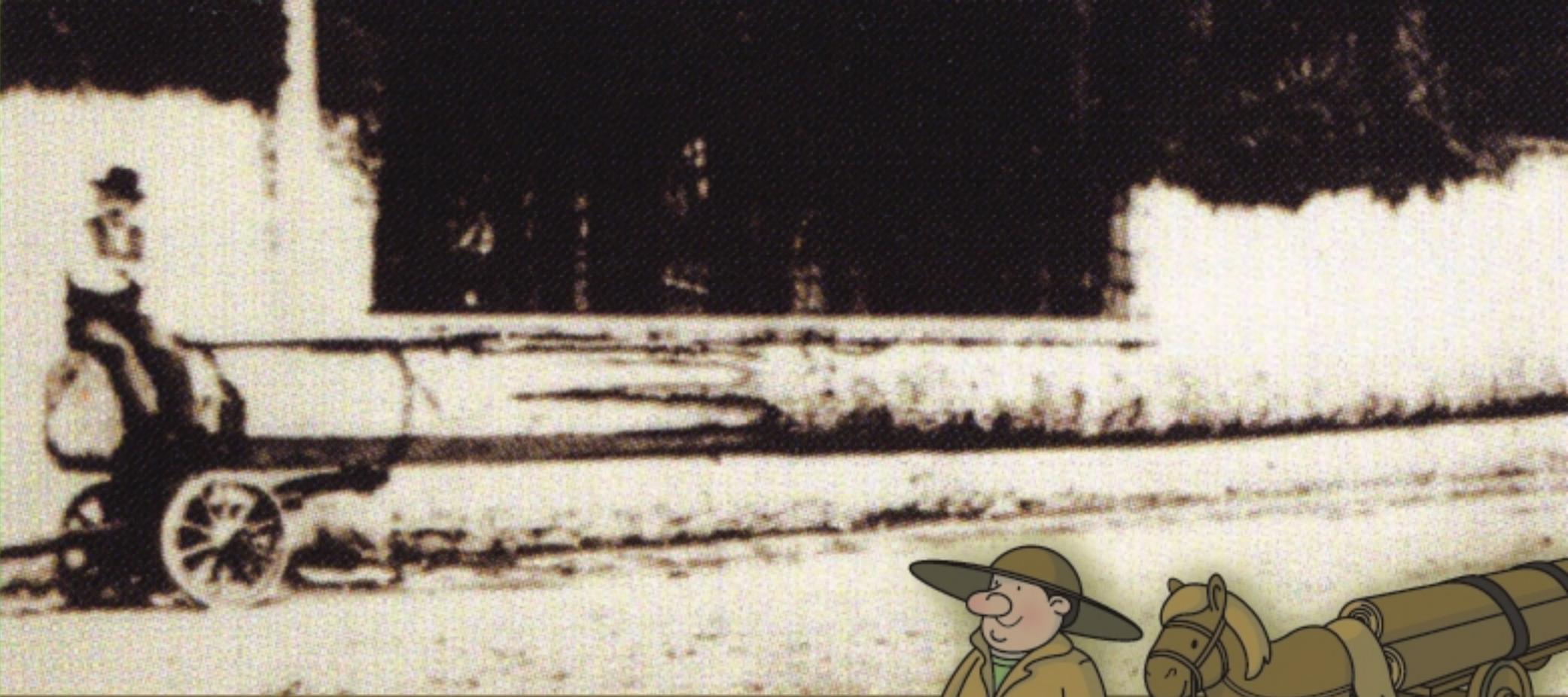
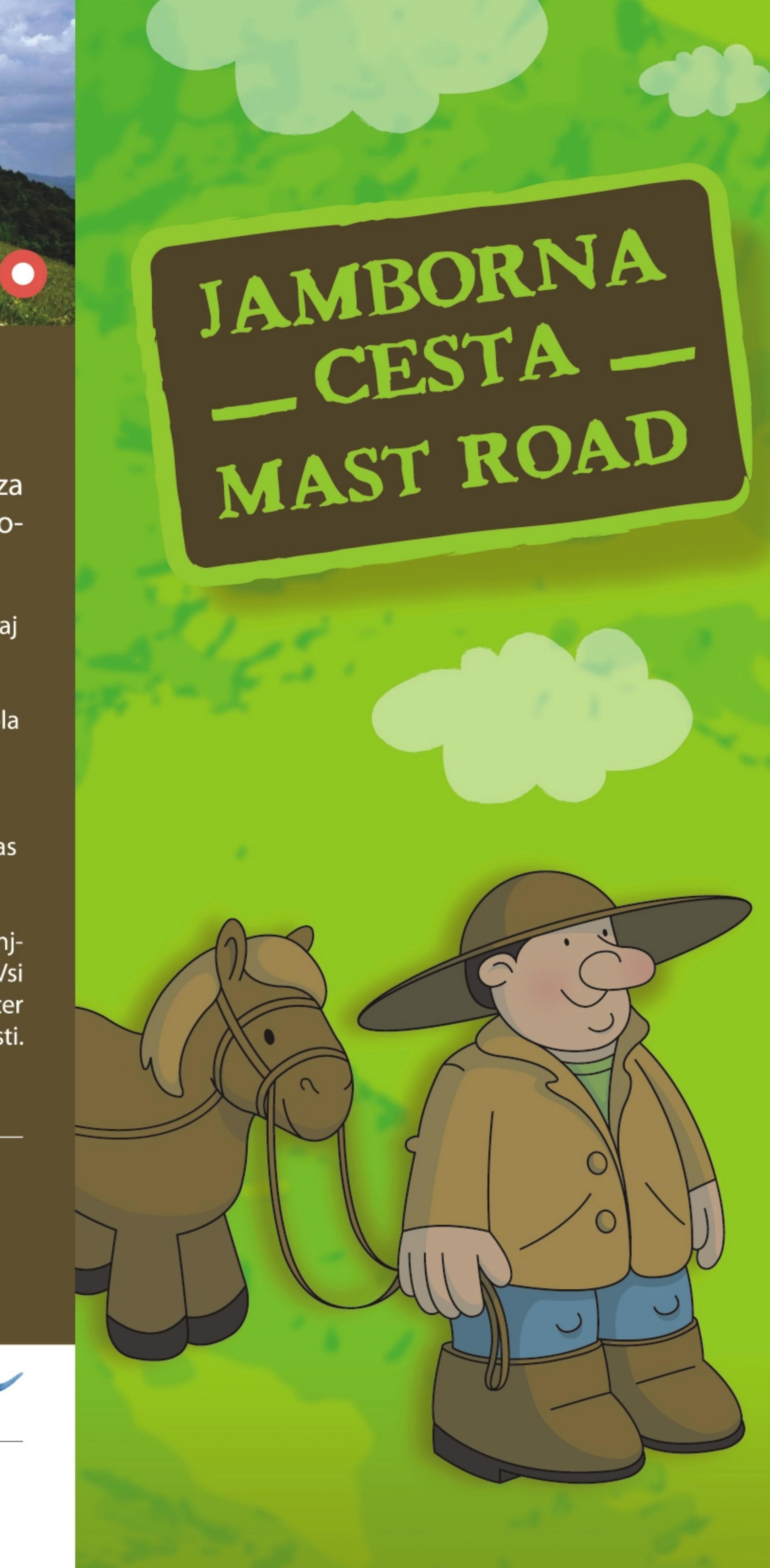
Priprava vsebine in teksti: Andreja Penko, Zavod Martin Krpan

Oblikovanje in ilustracije: Barbara Kogoj

Fotografije: Anita Kranjc, Andreja Penko, Notranjski muzej Postojna, Zbirka Mario Cicogna iz Trsta in Fototeca Civici Musei Storia ed Arte iz Trsta.

Tisk: Abakos, 1000 izvodov

Informacije: TIC Postojna (T: 05 7201 610, td.tic.postojna@siol.net)
Zavod Martin Krpan (T: 041 932 832, info@martinkrpan.org)

Jamborna cesta med Planino in Razdrtim

Jamborna cesta je najstarejša prometna povezava čez znamenita Postojnska vrata, ki predstavlja relativno širok, nizek in strateško pomemben prelaz s severnega Jadrana v Srednjo Evropo.

Danes večina prometa mimo Postojne poteka čez Ravbar komando (610 m), kjer se stikajo stara cesta, avtocesta in železnica med Ljubljano in Trstom. Glavna prometnica čez prelaz pa je nekdaj potekala po stranskih dolinah pod Nanosom in Goro. Tam so cesto zgradili že Rimljani, kasneje pa jo poznamo predvsem pod imenom Jamborna cesta, po kateri so furmani vozili dolge jambore in drugi ladijski les v pristanišča severnega Jadrana. Jamborna cesta je bila alternativa tako imenovani Cesarski cesti čez planinske ride in Postojno. Njena trasa je bila bolj položnejša, manj ovinkasta in s tem bolj primerna za prevoz dolgih ladijskih jamborov.

JAMBORNA — CESTA — MAST ROAD

LESENA POŠAST

Najdaljši jambor, ki je kdaj potoval po starodavni Jamborni cesti, je bil težak približno 9 ton in je meril 64 metrov. Leta 1894 ga je naročil slovenski tržaški ladjar Jazbec za svojo ladjo Beechdale.

LADIJSKI LES

Ladjeleci je ob Jamborni cesti pod Nanosom in Goro našel vse, kar je potreboval za izgradnjo lesene ladje. Jelke so sekali za jambore in notranja ogrodja ladij, hrastov les pa so potrebovali za kobilice, ladijska rebra, ograje, ostenje, dno in stebre.

FURMANSKA HIŠA

Na čas prevoznštva nas opozarjajo stare furmanske gostilne in domačije s širokimi napušči, velikimi dvorišči in konjskimi hlevi. Razširjen napušč pred vhodom hiš je služil za nekakšno »garažo«, v kateri so furmani vozove zaščitili pred vremenskimi nevšečnostmi.

FURMANSKI VOZJOVI

Furmanski vozovi so bili leseni in deloma okovani. Kolarji in kovači so jih izdelovali po naročilu glede na želje in finančne zmožnosti posameznika. Za različne vrste tovora so obstajale različne vrste vozov.

- Starodavna trasa
- Izletniška cesta (avtomobili, kolesa)*
- - Pohodniški predlog
- Gostilna, Restavracija
- Prenočišče
- Razgledišče
- Turistična kmetija

*Izletniška cesta za avtomobile in kolesarje je speljana po asfaltnih cestah, med Šmihelom in Stranami pa po gozdni cesti.

Uporaba na lastno odgovornost!